

LBRIS

WIKIPEDIA
BOOKS
SFÂNTUL

IOAN DE KRONSTADT

Viața mea în Hristos

ediția a doua revizuită

În românește de Boris Buzilă

editura
Σοφία

București

Cuprins

Cuvântul lui Dumnezeu dăinuie în veac și pururea rămâne viu și lucrător	5
Oamenii au căzut în necredință din pricină că s-au lipsit de duhul rugăciunii	25
Fie ca masa ta să fie întinsă asemenea mesei Domnului, căci cel zgârcit este vrăjmaș al Domnului!	45
Se arată a fi tari în credință, dar inima lor doarme și nu pricep ceea ce le grăiește gura	66
Cei ce au puțină credință, cei ce sunt cu desăvârșire necredincioși și cei ce-i urăsc pe oameni sunt și cei mai nefericiți.	86
Învață a birui răul cu binele, iar răutatea cu bunătatea, blândețea și smerenia!	107
Milostenia săvârșită în silă rămâne fără de folos	128
Sufletul, cel ce mă vedește a fi om, trăiește numai prin Dumnezeu, iar atunci când se desparte de El, pătimește grozav.	148
Atunci când te rogi, să nu uiți niciodată că Domnul dăruiește după inima celui care cere.	169
Vădind credință în vremea cea bună, ia seama să nu cazi în vremea cea rea! . . .	190
De te vei afla vinovat întru cele pentru care ai fost învinuit, leapadă iubirea de sine și mândria, cerându-ți iertare pentru ceea ce ai greșit, și caută a te îndrepta!	213
Să fii cu bunăvoință și să cinstești pe fiecare om ca pe chipul lui Dumnezeu. Nu cugeta nimic rău despre dânsul, neavând vreo pricină.	231
Fă, Doamne, ca întru mine, păcătosul, să se săvârșească minunile bunătății, atotputerniciei și înțelepciunii Tale!	249
Dăruind cu mărinimie, și Domnul îți va întoarce ție cu aceeași măsură!	274

Să nu ne răzbunăm pe nimeni, nici măcar cu vreun cuget sau cu vreo rea voire, ci să lăsăm răzbunarea pe seama lui Dumnezeu!	297
Să stârpim dintru noi nepăsarea cea împietrită față de păcatele noastre! Să stârpim din inimă trufia, care ne face să credem că n-avem trebuință de iertarea păcatelor!	323
Să crezi cu tărie că nici răutatea pe care o ai întru tine de la diavolul, nici propria ta răutate nu biruiește și nu va putea birui vreodată negrăita și nemărginita bunătate a lui Dumnezeu!	348
Dumnezeu este bunătate nemărginită și binele cel nemărginit, pururea gata a dărui cele bune, pe care adesea le dăruiește fără a le fi cerut și întotdeauna cu prisosință.	373
În vreme ce ne rugăm lui Dumnezeu, Preacuratei Sale Maici, îngerilor și sfinților, îi vedem stând înaintea noastră, ascultându-ne, ca și cum două sau mai multe persoane ar grăi față către față.	397
Să nu uiți nicicând că lumina sufletului, a minții și a inimii tale vine de la Însuși Iisus Hristos, Cel ce este lumina ochiului inimii noastre!	423

Cuvântul lui Dumnezeu dăinuie în veac și pururea rămâne viu și lucrător

Descoperitu-mi-ai, Doamne, cu asupra de măsură adevărul Tău și dreptatea Ta. Dezvăluitu-mi-ai, prin cunoașterea științelor, întreaga bogăție a credinței, a firii și a minții omenești. Cunoscut-am cuvântul Tău – cuvânt de dragoste, care „străbate până la despărțitura sufletului și a duhului” (*Evrei 4, 12*). Am învățat legile minții omenești și ale înțelepciunii sale, alcătuirea și frumusețea vorbirii. Am pătruns, pe cât mi-a fost cu putință, tainele și rânduielile firii, nemărginita întocmire a lumii și legile facerii ei; cunosc din cine este alcătuită populația pământului. Am cunoștință despre felurile popoare și despre oamenii de seamă care s-au perindat prin lume și despre faptele lor. Am învățat câte ceva din marea știință a cunoașterii de sine și a căilor prin care ne putem apropia de Tine. Într-un cuvânt, am ajuns să cunosc o mulțime de lucruri, „descoperitu-mi-s-au destule din cunoștințele omenești” (*Sirah 3, 22*). Voi mai cunoaște multe și de acum încolo. Am o mulțime de cărți, pe tot felul de subiecte, pe care le citesc și le răscitesc, dar nu mă satur cu ele. Mai jinduiesc cu duhul după cunoaștere. Inima mea nu-și află încă mulțumire și nu încetează a flămânzi. Toate cunoștințele agonisite cu mintea nu i-au adus încă deplina și fericita mulțumire de sine. Sătura-se-va, oare, vreodată? Sătura-se-va „când se va arăta slava Ta” (*Psalmul 16, 15*). Până atunci însă, nu mă voi satura. A grăit Mântuitorul: „Oricine bea din apa aceasta – cea a cunoașterii lumești – iarăși va înseta. Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viața veșnică.” (*Ioan 4, 13-14*)

Si singuri vă puteți da seama că omul nu moare nicicând cu cuvântul, ci rămâne nemuritor prin cuvânt și vorbește și după moarte. Eu voi muri, dar voi vorbi și după moartea mea. Câte cuvinte nemuritoare viază printre oameni, pe care le-au lăsat în urma lor cei morți, plecați de multă vreme dintre noi, cuvinte care continuă să dăinuie uneori pe buzele unui întreg popor! Câtă viață cuprinde întru sine cuvântul, fie acesta și omenesc! Cu atât mai vârtos cuvântul lui Dumnezeu: el va dăinui din veac în veac și va rămâne pururea viu și lucrător.

Întrucât Dumnezeu este Înțelepciunea cea ziditoare, vie și de viață făcătoare, păcătuiesc grozav cei care, cugetând după cum îi îndeamnă duhul lor, se îndepărtează de la Înțelepciunea cea ipostatică și se îngrijesc doar de cele materiale și stricăcioase,

vădind prin aceasta esența propriului lor duh. Păcătuiesc mai cu seamă cei care, în vremea dumnezeieștilor slujbe ori a rugăciunii de acasă, își lasă gândurile să se îndeparteze și să rățăcească prin felurite locuri, în afara bisericii. Aceștia ocărăsc în chipul cel mai înalt Dumnezeirea, Cea către Care se cuvine a rămâne cu mintea ațintită.

La ce ne sunt de folos postul și pocăința? Pentru ce ne ostenim a le împlini? Ele ne pot curăți de păcate, ne dăruiesc pace sufletească, ne pot uni cu Dumnezeu, ne călăuzesc către dobândirea conștiinței de fii ai lui Dumnezeu și a îndrăznirii înaintea Domnului. Iată deci că avem pentru ce ține post și pentru ce să ne spovedim cu inimă curată! Lucrând acestea cu bună-credință, vom căpăta răsplătă neprețuită. Oare câți dintre noi avem simțământul unei dragoste de fiu față de Dumnezeu? Oare câți dintre noi cutezăm a-L chema pe Dumnezeu Tată ceresc, numindu-L cu îndrăznire și fără de osândă *Tatăl nostru*?! Nu se petrece oare tocmai altminteri? Din inimile noastre nu se înalță glasuri de fii, căci sunt înăbușite de deșertăciunile lumii acesteia și de alipirea față de lucrurile și de desfătărilor ei? Tatăl cel ceresc nu Se află oare departe de inimile noastre? Nu s-ar cuveni oare să ni-L închipuim pe Dumnezeu mai degrabă ca pe Cel ce ar trebui să ne pedepsească, de vreme ce L-am părăsit, ducându-ne într-o țară îndepărtată? Așa ar trebui să fie, căci din pricina păcatelor noastre cu toții suntem vrednici dreptei Sale mâinii și pedepse, dar cu totul minunat este că El se arată îndelung-răbdător față de noi și nu ne taie ca pe smochinul cel neroditor. Să ne grăbim a-L ruga cu pocăință și cu lacrimi ca să Se milostivească spre noi. Să căutăm în adâncul nostru, să ne cercetăm cu asprime inima cea întinată și să vedem câte necurății împiedică să intre întru ea harul cel dumnezeiesc, și vom mărturisi noi înșine că suntem morți duhovnicește.

Domnul cel iubitor este aici. Cum aș putea îngădui să-mi pătrundă în inimă chiar și o umbră de răutate? Fie ca toată răutatea din mine să piară, iar inima mea să se umple de mireasma cea bună a nerăutății! Biruiască-te pe tine dragostea lui Dumnezeu, diavole cel plin de răutate, cel ce ne îndemni pe noi, cei răi după firea cea căzută, către tot răul! Nimic nu poate ucide mai grabnic și trupul, și sufletul ca răutatea. Ea pustiește, zdrobește și chinuiește. Nimeni dintre cei legați de răutate să nu cuteze a se apropia de jertfelnicul Dumnezeului dragostei!

Atunci când ne rugăm, se cade a ne lua în stăpânire inima și a o întoarce către Domnul. Să facem în așa chip încât să nu fie rece, vicleană, prefăcută ori fărnăică. Căci altminteri, ce folos ar mai avea rugăciunea noastră ori postul nostru? Bine ne va fi oare de-L vom auzi pe Domnul rostind cu mânie: „Poporul acesta Mă cinstește cu buzele, dar inima lor este departe de Mine” (*Matei 15, 8*)? Să nu stăm, așadar, în biserică slăbănogiți cu duhul, ci fiecare dintre noi să fie cu duh arzător, lucrând Domnului. Până și oamenii pun puțin preț pe slujbele săvârșite cu răceală, în virtutea obișnuinței. Iar Dumnezeu tocmai inima noastră o

voiește de la noi: „Dă-mi, fiule, Mie inima ta!” (*Pildele lui Solomon* 23, 26) Căci nimic nu are omul mai de preț decât inima sa – e viața lui și chiar mai mult: inima înseamnă omul însuși. Pentru aceasta, cel ce nu se roagă sau nu-I slujește lui Dumnezeu cu inima sa, acela nu se roagă defel, pentru că în acest chip se roagă doar cu trupul, iar trupul fără suflet este totuna cu țărâna. Luați seama că atunci când vă rugați stați înaintea lui Dumnezeu, Cel ce cuprinde întreaga minte. Drept aceea, și rugăciunea voastră trebuie să fie, ca să spunem așa, toată duh, toată numai minte.

Sfincii lui Dumnezeu viază chiar și după moarte. Adesea aud în biserică cum Maica lui Dumnezeu cântă acea minunată cântare a Sa, care ne pătrunde inima și pe care a alcătuit-o în casa mătușii sale, Elisabeta, după primirea veștii celei bune de la Arhanghel. Iată, aud și cântarea lui Moise, și a lui Zaharia, tatăl Înaintemergătorului, a Anei, mama prorocului Samuel, cântarea celor trei tineri și cântarea lui Mariami. Și câți alți sfinți cântăreți din Noul Testament nu desfătează până astăzi auzul întregii Biserici a lui Dumnezeu?! Dar dumnezeieștile slujbe? Dar Tainele? Dar sfintele rânduieli? Al Cui duh lucrează întru ele, pricinuind umilițã inimilor noastre? Cel al Domnului Dumnezeu și al sfinților lui Dumnezeu! Iată dovada nemuririi sufletului omenesc! Luați aminte cum acești oameni au murit, și cu toate acestea ne călăuzesc viețile noastre și de dincolo de moarte. Au murit, dar nu conținesc a cuvânta, a ne învăța, a ne călăuzi și a ne înduioșa!

După cum trupul nu poate trăi fără a respira, iar fără respirație omul nu poate trăi, tot așa fără suflarea Duhului lui Dumnezeu sufletul omului nu poate trăi o viață adevărată. Ceea ce este aerul pentru trup, aceea este Duhul lui Dumnezeu pentru suflet. Aerul închipuie, într-un fel, Duhul lui Dumnezeu. „Duhul unde voiește suflă.” (*Ioan* 3, 8)

Atunci când veți fi ispitit de păcat, să puneți de îndată înainte gândul că păcatul îl mânie grozav pe Domnul, Cel ce urăște fărădelegea: „Că Tu ești Dumnezeu, Care nu voiești fărădelegea.” (*Psalmul* 5, 4) Pentru a pricepe mai bine aceasta, închipuiți-vă un tată drept și aspru, care își iubește familia și se străduiește în toate chipurile să-și crească copiii cinstiți și cu deprinderi alese, dorind să le răsplătească buna lor purtare cu bogățiile sale cele mai mari, pregătite pentru ei cu mari osteneți. Dar cu toate acestea, își dă seama cu o amărăciune fără de margini că ei nu răspund dragostei tatălui lor cu propria lor dragoste și nu iau în seamă moștenirea pe care le-a pregătit-o tatăl lor cu atâta dragoste, ci trăiesc în desfrânare, îndreptându-se orbește spre pierzare. Căci fiecă păcat – luați aminte! – înseamnă moarte pentru suflet (*Iacov* 1, 5 și celelalte), întrucât ucide sufletul, făcându-ne robi ai diavolului și ucigași de oameni. Și cu cât stăruim mai mult în păcat, cu atât mai anevoioasă ne este întoarcerea la calea cea bună și cu atât mai de netăgăduit pieirea. Feriți-vă, din toată inima, de tot păcatul!

Când inima ți se va pleca spre gânduri viclene, iar vicleanul va începe a-i da târcoale inimii tale pentru a pune stăpânire pe ea și a o înlătura de pe piatra credinței, să grăiești întru sine-ți: „Îmi cunosc sărăcia sufletului meu și nimicnicia mea cea fără de credință!” Spune-ți: „Atât de neputincios sunt, încât nu trăiesc decât prin numele lui Hristos. Prin El îmi aflu pacea, prin El mă învesolesc, prin El îmi crește inima. Fără de El sunt mort cu sufletul, căci mă cuprinde tulburarea și mi se frânge inima. Fără Crucea Domnului, de mult aș fi căzut jertfă celei mai cumplite amărăciuni și deznădejdi. Hristos mă ține în viață, iar Crucea este pacea și mângâierea mea.”

Tuturor ne stă în putință a cugeta, pentru că există o Minte nemărginită, la fel cum ne stă în putință a respira datorită văzduhului celui nemărginit. Pentru aceasta și numim insuflare toate cugetele cele luminoase despre un lucru ori altul. Cugetul nostru curge neconținut tocmai pentru că există un Duh cugetător nemărginit. Iată pentru ce grăiesc Apostolii: „Nu că de la noi înșine suntem destoinici să cugetăm ceva ca de la noi înșine, ci destoinicia noastră este de la Dumnezeu.” (*II Corinteni 3, 5*) Iată pentru ce zice și Mântuitorul nostru: „Nu vă îngrijiți cum sau ce veți vorbi, căci se va da vouă în ceasul acela ce să vorbiți.” (*Matei 10, 19*) Luați seama că gândul – chiar și cuvântul însuși (insuflarea) – ne vine din afară. Aceasta se petrece însă când ne aflăm într-o stare de har sau la vreme de nevoie. Dar chiar și atunci când ne aflăm într-o stare firească, toate cugetele cele luminoase ne vin de la îngerul păzitor și de la Duhul lui Dumnezeu. Și dimpotrivă, gândurile cele întinate și întunecate izvorăsc din firea noastră cea căzută și de la diavolul, cel ce pândește în toată vremea să ne întindă curse. Cum trebuie să se poarte creștinul? Însuși Dumnezeu „este Cel ce lucrează în noi” (*Filipeni 2, 13*). Tot ceea ce se află în lume ni se arată a sta sub stăpânirea înțelepciunii, în întreaga alcătuire a lumii celei văzute, îndeobște, cât și îndeosebi: pe pământ, în mișcarea și viața globului pământesc, în felul în care sunt rânduite stihiiile, cele ale luminii, aerului, apei, pământului și focului – în tăinuitele sale manifestări –, celelalte stihii aflându-se răspândite în toate viețuitoarele, câte sunt: în păsări, în pești, în jivine, în fiare și în oameni, în alcătuirea lor înțeleaptă și chibzuită și în bunele lor însușiri, năravuri sau obiceiuri; în plante, în felul cum sunt ele întocmite și cum se hrănesc etc. Într-un cuvânt, pretutindeni vedem stăpânind înțelepciunea, până și în pietrele cele neînsuflețite și în firele de nisip.

Slujitorilor ai lui Dumnezeu, învățați-vă a preschimba, prin puterea cea mângâietoare a credinței, sălașul durerii suferinței creștinului, într-un sălaș al bucuriei! Învățați-vă să faceți din cineva care se socotește pe sine cel mai nefericit dintre oameni, cel mai fericit om de pe pământ, încredințându-l că, „fiind pedepsit cu puțin, mare răsplată va primi” după moarte (*Înțelepciunea lui Solomon 3, 5*). Și vă veți face prieteni ai oamenilor, îngeri mângâietori și unelte ale Duhului celui Mângâietor.

De nu veți ține aprins în inimă focul credinței, din neputare de grijă s-ar putea stinge întru totul credința din lăuntruul vostru, iar creștinismul ar putea pieri cu desăvârșire pentru noi, dimpreună cu toate Tainele sale. Vrajmașul tocmai aceasta se străduiește: să stingă flacăra credinței din inimile noastre și să dăm uitării toate adevărurile creștinismului. Aceasta este și pricina pentru care vedem oameni care sunt creștini doar cu numele, însă cu fapta sunt adevărați păgâni.

Să nu cutezați a cugeta că credința noastră n-ar fi dătătoare de viață și pentru noi, păstori, din pricină că Îi slujim cu fățarnicie lui Dumnezeu. Nu! Noi suntem cei dintâi care dobândim folos din milele lui Dumnezeu mai vârtos decât toți și știm din cercare ce înseamnă pentru noi Domnul, cu Tainele Sale, Preacurata Sa Maică și sfinții Săi. De pildă, atunci când ne împărtășim cu Tainele cele de viață făcătoare ale Trupului și Sângelui Domnului, simțim adesea asupra noastră puterea lor cea de viață făcătoare și cereștile daruri ale păcii și bucuriei întru Duhul Sfânt. Știm că privirea cea plină de milostivire a unui împărat pământesc nu este în stare a bucura inimile celor mai mici dintre supușii săi, așa cum bucură și veselește inimile noastre privirea cea plină de har a cerescului nostru Stăpân și dumnezeieștile Sale Taine. Și am fi cum nu se poate mai nerecunoscători față de Domnul nostru și am vâdi o inimă de piatră dacă n-am înălța grai de slavă Tainelor celor de viață dătătoare înaintea celor ce-L iubesc pe Dumnezeu și dacă n-am proslăvi minunile Sale, cele ce se săvârșesc în inimile noastre la fiecare Sfântă Liturghie! De asemenea, adesea simțim lucrând asupra noastră nebiruita, nepătrunsa și dumnezeiasca putere a Crucii celei de viață făcătoare a Domnului, prin care izgonim din inimă patimile, deznădejdea, micimea de suflet, frica și toate uneltirile cele diavolești. Ea este prietena și binefăcătoarea noastră. Aceasta o mărturisim fără de fățarnicie, cunoscând tot adevărul și toată puterea cuvintelor noastre.

Ai voi să cuprinzi cu mintea cele cu neputință de cuprins. Pentru ce oare nu pricepi că te împiedică amărăciunile care îți macină și-țiucid sufletul și nu poți afla chipul de a le izgoni lipsindu-te de ajutorul Domnului? Învață-ți mai întâi inima cum să se slobozească de mâhniri și cum să-și afle pacea, și abia mai apoi, de vei simți nevoia, cugetă la cele cu neputință de cuprins. „Dacă nu puteți să faceți nici cel mai mic lucru, de ce vă îngrijiți de celelalte?” (*Luca 12, 26*)

Cugetă mai adesea la aceasta: cărei înțelepciuni îi datorezi desăvârșita alcătuire a trupului tău, care-i este reazem de-a lungul vieții și-l ocârmuiește pe el? Cine a statornicit legile cugetului tău, pe care le împlinesc până astăzi toți oamenii? Cine a scris în inimile tuturor oamenilor legea conștiinței, cea care lucrează întru noi spre răsplătirea binelui și osândirea răului? Dumnezeu cel atotputernic, preaînțelept și atotbun, pururea ții asupra mea, a păcătoșului, mâna Ta cea ocrotitoare, și nu se află clipă în care bunătatea Ta să mă fi părăsit! Pururea mă învred-

nicește a săruta cu credință vie dreapta Ta. Pentru ce-ar trebui oare să plec departe spre a căuta semnele bunătății Tale, ale înțelepciunii și ale atotputerniciei Tale, când acestea se vădesc atât de limpede în mine însumi?! Eu sunt minunea bunătății, a înțelepciunii și a atotputerniciei lui Dumnezeu. Eu cuprind întru sine-mi, în mic, întreaga lume. Sufletul meu este chip al lumii celei nevăzute, iar trupul – chip al lumii celei văzute.

Fraților, care este țelul vieții noastre pe pământ? Acela ca, după ce am fost cercați prin tot felul de necazuri și răutăți și după ce am sporit puțin câte puțin în virtute cu ajutorul harului pe care l-am primit prin Sfintele Taine, să adormim întru Domnul în ceasul morții, aflând întru El odihna sufletului nostru. Din această pricină și cântăm pentru cei adormiți: „Odihnește, Doamne, sufletul adormitului robului Tău.” Odihna pe care i-o dorim celui adormit este o încununare a tuturor doririlor, pentru care ne și rugăm lui Dumnezeu. Nu este, așadar, un lucru fără de minte a ne mâhni atâta atunci când moare cineva? „Veniți la mine, toți cei osteniți și împovărați, și Eu vă voi odihni pe voi!” (*Matei* 11, 28), zice Domnul. Iată, răposații noștri, cei ce s-au săvârșit creștinește, răspund acestei chemări a Domnului și își află odihna. Pentru ce, dar, să ne întristăm?

Cei ce se străduiesc a petrece viață duhovnicească trebuie să poarte neconținut cea mai anevoioasă și mai iscusită luptă: lupta cea duhovnicească cu gândurile. Li se cere să aibă în fiecă clipă ochi treaz și limpede pentru a ține sub strajă și a cerceta toate cugetele care pătrund în sufletul lor prin lucrarea celui viclean, așa încât să le poată izgoni. Inima acelora trebuie să fie pururea pătrunsă de credință arzătoare, de smerenie și de dragoste. Altminteri, viclenia cea diavolească s-ar putea sălășlui lesne întru ea, iar după viclenie, slăbirea credinței ori chiar necredința. Apoi, tot răul, de care nu se vor putea izbăvi curând, oricâte lacrimi ar vărsa. Drept aceea, nu lăsați inima voastră să se răcească! Mai cu seamă în vremea rugăciunii, căutați cu orice chip a vă ține departe de nesimțirea cea rece. Se întâmplă adesea ca buzele să se roage, dar inima să fie cuprinsă de vicleana puțină credință ori chiar de necredință. Omul pare a fi aproape de Domnul cu buzele, dar cu inima este departe de El. În vremea rugăciunii, vicleanul diavol întrebuițează toate căile pentru a ne răci inima și a o pleca spre viclenie, în așa chip încât noi nici măcar nu băgăm de seamă. Rugați-vă și fiți tari! Întăriți-vă inima!

De voiești a-I cere lui Dumnezeu în rugăciune ceva bun și de folos, se cuvine a te pregăti înainte de a te ruga printr-o credință puternică și neclintită, îngrijindu-te să iei din vreme măsuri împotriva îndoielii și a necredinței. Căci rău îți va fi dacă atunci când te vei ruga inima ta va slăbi în credință și nu va rămâne statornică întru ea. Să nu crezi că vei primi de la Dumnezeu ceea ce ai cerut cu inimă îndoielnică, căci făcând aceasta ai ocărât pe Dumnezeu, iar Dumnezeu îl lipsește